

Hans Henrik Lund
Advokat
Den 2. juli 1992

Indenrigsministeriet

Vedr. j.nr. 1.k. 1992/4075-4 klage over folkeafstemningen 2. juni 1992.

Under henvisning til ministeriets skrivelse af 15. f.m., med skrivelse af s.d. til Folketinget over klagerne af 5. og 9. ds., skal jeg herved replicere over det anførte:

1. Klagerne er indgivet på grundlag af tidsbestemmelserne i grl. § 42 stk. 4, sidste pkt., herefter blot grl. § 42 stk. 4:

»... Folkeafstemningen iværksættes efter statsministerens nærmere bestemmelse tidligst tolv og senest atten søgnedage efter bekendtgørelsen.«

Til bl.a. denne regel er der henvist i grl. § 20, stk. 2:

»Til vedtagelse af lovforslag herom kræves et flertal på fem sjettedele af Folketingets medlemmer. Opnås et sådant flertal ikke, men dog det til vedtagelse af almindelige lovforslag nødvendige flertal, og opretholder regeringen forslaget, forelægges det folketingsvælgerne til godkendelse eller forkastelse efter de for folkeafstemninger i § 42 fastsatte regler.«

Det 12. maj 1992 vedtagne lovforslag er bekendtgjort i Statstidende 14. s.m., de tolv søgnedage plus fire søn- og helligdage herfra udløber lørdag 30. maj 1992.

Der er ikke i ministeriets skrivelse argumenteret for, at reglen i grl. § 42, stk. 4, ikke skal følges, den er overhovedet kun nævnt ét sted i skrivelserne, s. 1, næstsidste afsnit.

Hele nærværende klagesag må stå og falde med, om grl. § 42, stk. 4, har skullet iagttages.

Forfatningskommissionens betænkning af 29. januar 1953 foreslår grl. § 42, stk. 4, som stk. 3, bet. s. 21, bemærkninger s. 35-36. Sidste pkt. er uændret fra forslag til vedtagelse: der ses ikke yderligere motiver til punktummet under rigsdagsbehandlingen.

Til § 20, stk. 2, sidste sætning, uændret fra kommissions- og rigsdagsforslag til grundlov, bemærker betænkningen, s. 31, overensstemmende med forslagsbemærkningerne:

»Det er derfor bestemt, at der til beslutning om sådan suverænitetssafgivelse kræves enten, at forslag herom vedtages med et flertal på fem sjettedele af rigsdagens medlemmer, eller at forslaget, såfremt det vedtages med mindre end fem sjettedeles flertal, og regeringen opretholder forslaget, ikke forkastes ved en folkeafstemning *afholdt i overensstemmelse med de i forslagens § 42 indeholdte regler.*«

Understregningen er min og skulle tjene til at påpege, at der ikke er den fortolkningsmulighed i § 42, stk. 4, jfr. § 20, stk. 2, at henvisningen i sidstnævnte, sidste sætning, alene går på godkendelses- og forkastelsesreglerne i § 42, stk. 5.

Det fremgår endelig af kommissionens bemærkninger til § 42, at udgangspunktet for overvejelserne om folkeafstemning har været memorandum af april 1946 af professor Alf Ross, bilag 10 til betænkningen (samt svensk betænkning »Almän folkomröstning«, 1952). Memorandummet indeholder ikke overvejelser om formalitetsspørgsmål i forbindelse med folkeafstemninger, herunder tidsfrister, og der er ikke et udkast til konkrete bestemmelser ad